

Пенсії за особливі заслуги

Пенсійна реформа, яка почалася у жовтні 2017 року, вплинула на порядок встановлення пенсій за особливі заслуги перед Україною.

Зокрема Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення пенсій» від 03.10.2017 №2148 внесено зміни до Закону України «Про пенсії за особливі заслуги перед Україною». Спрощено порядок встановлення пенсій за особливі заслуги перед Україною. Зокрема, передбачено, що починаючи з 11 жовтня 2017 року пенсії за особливі заслуги перед Україною **встановлюють територіальні органи Пенсійного фонду України**. До 11 жовтня 2017 року особам, зазначеним у пунктах 2,6-8 статті 1 Закону України «Про пенсії за особливі заслуги перед Україною» (далі-Закон), пенсії встановлювали орган виконавчої влади у сфері пенсійного забезпечення, обласні, Київська міська державна адміністрація.

Для встановлення пенсії за особливі заслуги перед Україною особа подає до територіального управління Пенсійного фонду України заяву про встановлення пенсії за особливі заслуги перед Україною з належними документами.

Рішення про встановлення (перерахунок, відмову) пенсії за особливі заслуги перед Україною за заявами, які надходять після 11 жовтня 2017 року, приймають територіальні управління Пенсійного фонду України, зокрема щодо осіб, зазначених у пунктах 2,6-8 статті 1 Закону.

Законом 2148 також змінено термін встановлення пенсій за особливі заслуги. Пенсія за особливі заслуги встановлюється з дня звернення за встановленням пенсії або з дня набуття права на неї, якщо звернення за її встановленням відбулося не пізніше 12 місяців із дня набуття права. Днем звернення за встановленням пенсії за особливі заслуги вважають день прийому заяви про встановлення пенсії за особливі заслуги з усіма належними документами.

У разі якщо до заяви додано не всі необхідні документи, територіальний орган Пенсійного фонду України повідомляє заявникові, які документи він має подати додатково. Якщо такі документи буде подано не пізніше як через три місяці з дня повідомлення про необхідність їх подання, днем звернення за встановленням пенсії за особливі заслуги вважають день прийому або відправлення заяви про встановлення такої пенсії.

Територіальний орган Пенсійного фонду України розглядає заяву про встановлення (перерахунок) пенсії за особливі заслуги перед Україною та в 10-денний термін з дня її подання з усіма належними документами ухвалює рішення про встановлення (перерахунок) або відмову у встановленні (перерахунку) пенсії за особливі заслуги.

Пенсії за особливі заслуги встановлюють громадянам, які мають право на пенсію за віком, у зв'язку з інвалідністю, у разі втрати годувальника та за вислугу років.

Приклад

Гр.Б. 8 жовтня 2017 було надано звання «Заслужений працівник соціальної сфери України». За встановленням пенсії за особливі заслуги перед Україною гр.Б. звернувся до територіального управління Пенсійного фонду України 15 листопада 2017 року.

Зважаючи на зміни, внесені до Закону, гр.Б. має право на встановлення пенсії за особливі заслуги з дня набуття права, тобто з дня надання почесного звання. Але зважаючи на той факт, що Закон набув чинності з 11 жовтня 2017 року, то саме з цієї дати таку пенсію було встановлено.

Пенсія за особливі заслуги встановлюється як надбавка до розміру пенсії, на яку особа має право згідно із Законом.

Пенсія за особливі заслуги встановлюється залежно від заслуг особи в розмірі 20-40 % від прожиткового мінімуму, визначеного для осіб, що втратили працездатність. У разі збільшення розміру прожиткового мінімуму, визначеного для осіб, що втратили працездатність, територіальний орган Пенсійного фонду України здійснює перерахунок пенсії за особливі заслуги з дати, з якої встановлено новий розмір прожиткового мінімуму.

Схему визначення розмірів надбавок до пенсії, на яку має право особа згідно із законом, залежно від заслуг перед Україною відповідно до Закону України «Про пенсії за особливі заслуги перед Україною» затверджено наказом Міністерства соціальної політики України від 27.12.2017 №2054.

Якщо особа одночасно має право на надбавку з кількох підстав, передбачених статтею 1 цього Закону, встановлюється надбавка, що є більшою в максимальному розмірі.

Схема визначення розмірів надбавок до пенсії, на яку має право особа згідно із законом, залежно від заслуг перед Україною відповідно до Закону України «Про пенсії за особливі заслуги перед Україною» затверджена наказом Міністерства соціальної політики України від 27.12.2017 №2054

Перелік заслуг перед Україною, що дають право на надбавку	Розмір надбавки, %
Особи, зазначені в пунктах 1,8 статті 1 Закону України «Про пенсії за особливі заслуги перед Україною» (далі-Закон)	
Герої України; особи нагородженні орденом Героїв Небесної сотні; Герої Радянського Союзу; Герої Соціалістичної праці; матері, які народили 10 і більше дітей та виховали їх до шестирічного віку	40
Особи, нагороджені орденом Леніна; орденом Слави трьох ступенів; орденом Трудової Слави трьох ступенів; матері, які народили 9 дітей та виховали їх до шестирічного віку	39
Особи, нагороджені чотирма і більше орденами України та колишнього Союзу РСР; матері, які народили 8 дітей та виховали їх до шестирічного віку	38
Особи, нагороджені чотирма і більше медалями «За відвагу»; матері, які народили 7 дітей та виховали їх до шестирічного віку	37
Повні кавалери ордена «За службу Родині в Вооруженных Силах СССР»; особи, відзначені почесним званням України, колишніх Союзу РСР та Української РСР «народний»; матері, які народили 6 дітей та виховали їх до шестирічного віку	36
Матері, які народили 5 дітей та виховали їх до шестирічного віку	35
Особи, зазначені в пункті 2-5 статті 1 Закону	
Ветерани війни, нагороджені за бойові дії двома та трьома орденами; трьома медалями «За відвагу»; трьома і більше медалями Ушакова; одним орденом і двома медалями «За відвагу» чи двома медалями Ушакова; космонавти, які здійснили політ у космос; видатні спортсмени – багаторазові переможці Олімпійських, Паралімпійських ігор і Всесвітніх ігор глухих	35
Ветерани війни, нагороджені за бойові дії одним орденом; двома медалями «За відвагу»; двома медалями Ушакова; одноразові переможці Олімпійських, Паралімпійських ігор, Всесвітніх ігор глухих; багаторазові чемпіони світу; рекордсмени світу	34
Ветерани війни, нагороджені за бойові дії однією медаллю «За відвагу»; однією медаллю Ушакова; одноразові чемпіони світу	33
Багаторазові чемпіони Європи; рекордсмени Європи	32
Одноразові чемпіони Європи; члени льотно-випробувальних екіпажів літаків	31
Народні депутати України; депутати колишніх Союзу РСР та Української РСР; члени Кабінету Міністрів України; члени уряду колишньої Української РСР	30

Особи, зазначені в пунктах 6,7 статті 1 Закону	
Особи, відзначені почесним званням України, колишніх Союзу РСР та Української РСР «заслужений»; особи, нагороджені трьома орденами України або колишнього Союзу РСР	25
Особи, нагороджені двома орденами України або колишнього Союзу РСР	24
Особи, відзначені державними преміями України, колишніх Союзу РСР та Української РСР; особи нагороджені орденом України або колишнього Союзу РСР; особи, яким до 1 січня 1992 року було встановлено персональні пенсії союзного значення	23
Депутати чотирьох і більше скликань Верховної Ради Автономної Республіки Крим; обласних, Київської та Севастопольської міських рад; особи, яким до 1 січня 1992 року було встановлено персональні пенсії республіканського значення	22
Депутати чотирьох і більше скликань міських рад міст обласного значення в Україні та колишній Українській РСР	21
Депутати чотирьох і більше скликань районних, районних у містах рад міст обласного значення в Україні та колишній Українській РСР; особи, нагороджені Почесною грамотою Президії Верховної Ради Української РСР або Грамотою Президії Верховної Ради Української РСР	20

Примітка

Якщо в разі смерті матері, яка має право на надбавку до пенсії, або позбавлення її батьківських прав дітей до шестирічного віку виховував батько, право на пенсію за особливі заслуги надається йому. При цьому враховується виховання дітей, усиновлених у визначеному порядку.

О.П.Воробйова начальник відділу ОГ Березівського ОУ ПФУ Одеської області